

فصل ۴ زیارت مکان های مقدس

خلاصه فصل

این فصل در چهار درس ارائه و شامل دروس ۱۵، ۱۶، ۱۷ و ۱۸ می باشد. حوزه های موضوعی مورد مطالعه در این فصل، زمان تداوم و تغییر (تاریخ) و فرهنگ و هویت می باشد. در درس ۱۵ بازگشت از سفر حج را مورد بحث قرار داده و دانش آموزان را با رویداد تاریخی «حج» مسلمانان آشنا می کند. هجرت پیامبر و مبدا تاریخ مسلمانان در درس ۱۶ ارائه شده است. در درس های ۱۷ و ۱۸ با سفری به عراق، شهرها و مکان های زیارتی عراق و تاریخ پس از پیامبر (ص) و واقعه عاشورا را برای دانش آموزان به تصویر کشیده است.

صفحه عنوان

معلم توجه دانش آموزان را به تصاویر جلب می کند و از آن ها می خواهد که درباره ی تصویر صحبت کنند و نظر بدهند و از اجتماع عظیم و بزرگ مسلمانان سراسر دنیا در مناسک حج سخن بگویند معلم می تواند با پرسش هایی ذهن دانش آموزان را جهت ورود به دروس این فصل آماده کند. مثل مردم در چه زمانی به زیارت می روند؟ به کدام کشور؟ کدام شهر؟ علاوه بر خانه ی خدا چه جاهای دیگری را زیارت می کنند؟ و ...

بازگشت از سفر حج

اهداف و انتظارات آموزشی:

- دانش آموزان با «مناسک حج» به عنوان یک مراسم خاص مسلمانان سراسر دنیا آشنا شوند.
- بتوانند جهت قبله را در محل زندگی خود پیدا کنند و با موقعیت شهر مکه در نقشه آشنا شوند.
- بتوانند با رویدادهای تاریخی زمان پیامبر آشنا شده و آن‌ها را در روی خط زمان نمایش بدهند.

❖ جلسات آموزشی: ۲ جلسه ی آموزشی، جلسه ی اول صفحات (۷۰، ۷۱ و ۷۲) و جلسه ی دوم صفحات (۷۲ و ۷۴) برای تدریس این درس پیشنهاد می شود.

❖ مواد و وسایل آموزشی: کتاب، کاربرگ، تصاویر، کلیپ از مناسک و مراسم حج، نقشه کتاب و نقشه ایران و همسایگان آن، قبله نما

روند تدریس - جلسه اول - بازگشت از سفر حج - صفحات ۷۰ و ۷۱

معلم داستان آمدن پدر و مادر سارا از حج را برای دانش آموزان به شیوه ای جذاب بیان می کند و برای فهم بیشتر موضوع، قواعد خواندن داستان را نیز رعایت می کند. این درس، مربوط به حوزه ی تاریخ است و داستان نیز یکی از روش های تدریس برای درس تاریخ می باشد.

جهت تکمیل و تعمیق و تثبیت درس، معلم پس از اینکه داستان را برای دانش آموزان خواند. با توجه به اهداف درس سؤالاتی را از دانش آموزان می پرسد. مثلاً:

- ۱- عصر پنج شنبه برای چه موضوعی در خانه ی سارا جنب و جوش بود؟
- ۲- پدر و مادر سارا به کجا رفته بودند؟ برای چه امری؟ و ...
- ۳- پدر و مادر سارا کدام شهرها را مهم ترین شهرهای عربستان می دانستند؟
- ۴- بزرگترین و مهم ترین مسجد دنیا کدام است؟
- ۵- طواف خانه کعبه یعنی چه؟

درباره ی پاسخ پرسش های ارائه شده از سوی معلم، دانش آموزان نظرات و پاسخ های خود را می گویند و معلم هم در تکمیل پاسخ ها به آن ها کمک می کند و نکات مهم روی تخته یادداشت می کند.

روند تدریس - صفحه ۷۲

معلم توجه دانش آموزان را به نقشه صفحه ۷۲ جلب می کند و سوال زیر را طرح می کند:

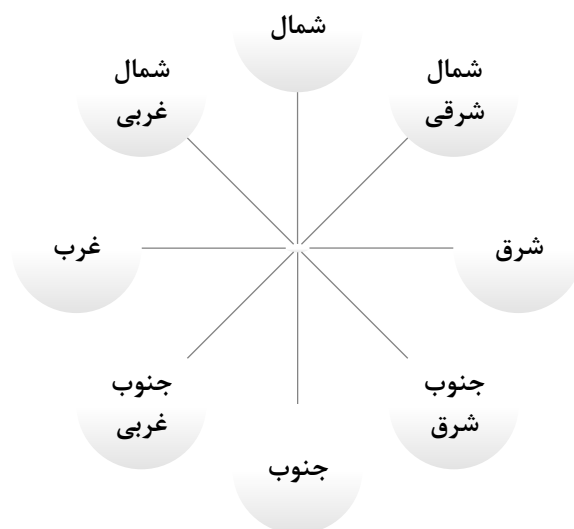
بچه ها؛ به نظر شما «شبه جزیره» به کجا گفته می شود؟ فکر کنید و برای پاسخ به این پرسش در نقشه و شبه جزیره ی عربستان دقت کنید.

معلم دانش آموزان را راهنمایی می کند و نتیجه گیری انجام می شود.

شبه جزیره: سرزمینی است که از سه طرف به دریا و از یک طرف به خشکی راه داشته باشد. پس عربستان به عنوان شبه جزیره شناخته می شود.

پیدا کردن قبله

برای تدریس این بخش، دانش آموزان باید جهت جغرافیایی (اصل و فرعی) را بشناسند بنابراین جهت ها برای دانش آموزان یادآوری می شود.

موقعیت کشور عربستان که خانه کعبه در آن قرار دارد. نسبت به ایران مشخص شود و دانش آموزان بدانند که عربستان در سمت جنوب غربی کشور ما قرار دارد.

تمام مسلمانان جهان به یک سمت خانه کعبه نماز می خوانند که در شهر مکه در کشور عربستان قرار دارد. (با اشاره به نقشه کتاب)

ما در هر نقطه ای، روستایی، شهری از ایران که هستیم باید به سمت جنوب غربی بایستیم و نماز بخوانیم.

بنابراین هر کس شهر و استان خود را در روی نقشه پیدا کند و از آن یک خط به سمت جنوب و سپس خطی مستقیم به شهر مکه رسم کند. این همان مسیر و زاویه ای است که ما باید نماز بخوانیم البته به خط قرارگیری تبریز و بندرعباس دقت شود که زاویه های متفاوتی درست می کند.

معلم با استفاده از قبله نما جهت قبله را در کلاس به دانش آموزان نشان می هد و آن ها را با عملکرد قبله نما آشنا می کند.

فعالیت صفحه ۷۳

۱- تقویت مهارت نقشه خوانی است و انتظار می رود دانش آموزان به خلیج فارس، دریای عمان، دریای سرخ و اقیانوس هند اشاره کنند.

۲- با توجه به توضیحات پدر سارا تمام راه، بیابان بود و عربستان آب و هوای گرم و بیابانی دارد.

۳- با توجه به جهت قرارگیری مسیر این سه شهر کمی با هم دیگر متفاوت خواهد بود.

روند تدریس جلسه ن دوم - صفحات ۷۳ و ۷۴

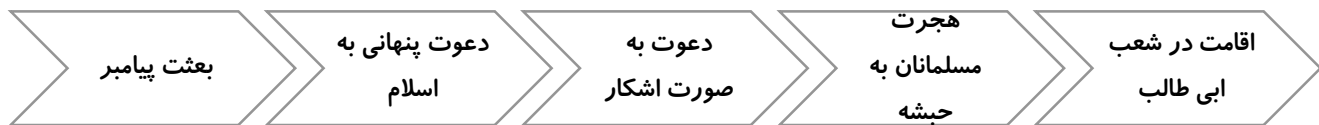
معلم ادامه داستان را برای دانش آموزان به شیوه ای جذاب می خواند و در ضمن خواندن، از تصاویر کتاب هم استفاده می کند. پس از اینکه داستان توسط معلم خوانده شد و به اتمام رسید معلم سؤالاتی را از محتوای درس از دانش آموزان می پرسد. مثلاً:

- ۱- پیامبر ابتدا چگونه مردم را به دین اسلام دعوت می کرد؟
- ۲- بچه ها پس از اینکه خبر ظهور اسلام در عربستان پیچیده شد کافران دست به چه کاری زدند؟
- ۳- چرا مسلمانان تصمیم گرفتند به حبشه هجرت کنند؟
- ۴- و ...

دانش آموزان فعالیت صفحه ۷۴ را انجام می دهند چون محتوای این فعالیت در راستای متن درس می باشد معلم از دانش آموزان می خواهد که با توجه به مطالب آموخته شده پاسخ پرسش ها را بنویسند.

فعالیت صفحه ۷۴

- ۱- زیرا آن ها نمی خواستند بت پرستی از میان برود و مردم با هم برابر باشند بلکه دوست داشتند هم چنان بر مردم حکومت کنند.
- ۲- پیامبر با مهربانی، آن ها را به راه خدا و دین اسلام دعوت می کردند پس از اینکه آزار و اذیت کافران زیاد شد دستور دادند که مسلمانان به کشور حبشه هجرت کنند.
- ۳-

ارزشیابی

- بررسی چگونگی:
- تکمیل و ارائه گزارش "آنچه من از این درس آموختم...".
- انجام فعالیت های درون متن درس با توجه به نقشه و متن کتاب
- مشارکت در پرسش و پاسخ های پایان داستان
- ارائه ی پاسخ به آزمون کتبی و شفاهی پایان درس

من در این درس یا (فصل) آموختم که .....

پرسش یا پاسخ های من از این درس .....

نظر معلم: